

Янош Бихари и Цинка Пана, свирили в императорския двор във Виена, за да достигне своя завършек в съвременния *Цигански симфоничен оркестър ‘100 цигулки’* (100 Tagú Cigánuzenekar) в Будапеща. В наши дни образци от този вид музика може да се чуят на много места не само в Централна, но и също така и в Източна и Югоизточна Европа, както и в Западна Европа. И докато в Централна Европа и изпълнители, и публиката, в повечето случаи знаят нейния произход, то в останалите случаи тя се възприема еднозначно като ‘циганска музика’.

В бившата Руска империя още от XIX в. са особено популярни т. нар. ‘цигански хорове’, въз основа на които възниква специфичен ‘цигански елит’, тясно обвързан с най-висшите слоеве на тогавашното общество. Техният репертоар е разнообразен, изграден главно върху авторски произведения или обработки на руския фолклор. Особено място в този репертоар заемат романси, на чиято основа даже възниква отделно музикално направление, т. нар. ‘цигански романси’, сред авторите на които са известни поети и композитори (не-цигани). Традицията на циганските романси се развива във времето, постепенно сред техните автори се включват и цигани. Циганските романси завоюват нови територии в цяла Европа, както между не-цигани, така и сред циганите професионални музиканти, техният произход и авторите им се забравят, и в редица случаи те се възприемат еднозначно като ‘циганска музика’. Като куриоз можем да посочим един съвсем акутален случай. Един известен цигански музикант в България разказа по националната телевизия как той е написал един от най-известните по цял свят цигански романси “Очи черные”, при това в полулегендарен стил – отишъл при параклис в планината, там заспал, дошло му вдъхновение свише ... А това е един от класическите цигански романси, създаден в края на XIX в., и тази песен присъства днес в репертоара на редица музикални групи (цигански или представящи за такива) в Западна Европа.